

Domáci glasov

Štev.2.

Lienz, petek 2. novembra 1945.

Leto 1.

Skrinjica brez liste

Na seji predsedstva začasne narodne skupščine danes teden je minister za konstituantno E.Kardelj stavil nujen predlog za uvedbo "skrinjice brez liste" rekoč:

"Da bi se zajamčila popolna tajnost glasovanja in da bi se sleherni volilec lahko svobodno in v polni meri poslužil svojih državljanskih pravic, proti katerim je bil izvršen napad nedemokratske manjšine, predlagam predsedstvu Začasne narodne skupščine predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvolitvi narodnih poslancev za Ustavočajno skupščino (Zvezno skupščino in Dom narodov).

Bistvo tega zakona je, da se razen skrinjic, ki nosijo ime liste in kandidata, postavljajo tudi takomenovane skrinjice brez liste. Volilci, ki ne bodo hoteli glasovati za nobenega določenega kandidata, bodo lahko spustili krogeljico v "skrinjico brez liste" (skrinjico brez označbe). Glasovi te skrinjice ne prihajajo v poštev pri podelitvi mandatov.

Sodim, da bo ta zakon popolnoma zajamčil demokratično izvedbo volitev ter preprečil, da bi kdo oviral normalni demokratični razvoj v naši državi z raznimi protidemokratskimi manevri, klevetami in neupravičenimi očitki. Ta zakon bo še tem bolj zajamčil, da bo volja narodov Jugoslavije prišla svobodno ter v polni meri do izražaja. Hkrati bo odgovor vsem tistim, ki hočejo s protidemokratskimi sredstvi in proti volji ljudstva privedi na oblast manjšino."

Nato je dobil besedo minister za industrijo Andrija Hebravec, ki je v svojem govoru med drugim rekel: "Ako bi ne bilo te skrinjice, bi se točno vedelo, kdo je prišel na volitve in kdo je glasoval ter kdo ni prišel in kdo se je abstiniral. Toda po volitvah, ko bi se pokazalo, da se je vzdržalo glasovanja malo ljudi, bi mogla reakcija reči, da se je vzdržalo veliko večje število. S to skrinjico pa je treba omogočiti vsakomur, ki neče glasovati za listo, da spusti svoj glas v to skrinjico. Tako bomo točno vedeli, kakšno število je glasovalo in kakšno se je vzdržalo in koliko jih je proti, ter bomo imeli čist račun z opozicijo, ki ne bo mogla niti v deželi, niti v inczemstvu manevrirati in goljufati svet."

V istem smislu sta nato govorila dr.Miloš Moskovljevič in Moša Pijade, ki je na koncu svojega govora povdaril sledeče: "Potrebno je v polni meri zajamčiti tajnost glasovanja, kar se s tem zakonom doseže. Ta zakon bo uničil vse manevre opozicije, ki bi med svoje pristaje štela tudi one ljudi na smrtni postelji, bolnike in začasno odsotne in še koga drugega, ki iz drugega razloga ne bi prišel h glasovanju. Tako pa imamo čist položaj. Na ta način opozicija ne bo mogla računati tudi vseh onih, ki niso prišli na glasovanje, temveč samo one, ki spustili svojo krogeljico v skrinjico brez liste."

Kidrič o skrinjici brez liste

Urednika "Slov.poročevalca" in "Ljudske pravice" sta posetila tovariša Borisa Kidriča in ga prosila, naj odgovori na nekatera njuna vprašanja glede "skrinjice brez liste". V naslednjem priročniku bomo objavili vprašanja in odgovore tov.predsednika, kakor jih objavljata "Slov.pr." in "Slov.por." z dne 30.oktobra t.l.

1. "Kakšen pomen ima skrinjica brez liste v Sloveniji?"

"V Sloveniji ima "skrinjica brez liste" isti pomen in namen kot po vsej drugi Jugoslaviji. Ko je tov. Kardelj na zadnjem zasedanju predsedstva začasne narodne skupščine predlagal skrinjico brez liste, je izjavil med drugim sledeče: "Toda dolžnost vsakega demokratičnega volilnega zakona ni samo, da zajamči popolno tajnost glasovanja, temveč tudi, da zavaruje volilce in vse državljane naše domovine pred vsemi škodoželjnimi protidemokratičnimi poizkusi, ki bi naj jih ovirali v njihovi polni uporabi demokratičnih pravic, katere daje nova Jugoslavija našim ljudskim množicam." Skratka zadeva je tale in takale. Vkljub skrajni - vsebinski in formalni - demokratičnosti in svobodnosti volilnega zakona se reakcionarni krogi, ki se nazivajo tudi opozicija in ki so dejansko postali glasnik vseh notranjih in zunanjih protidemokratičnih in protidržavnih sovražnikov jugoslovanskega ljudstva, nočejo udeležiti volitev. Namen njihovega protivolinega manevra je več kot prozoren. Prvič želijo doma in pred svetom zakriti svojo slabost in onemoglost, ki bi ju njihova volilna udeležba očitno razgalila. Drugič pa so nameravali doma in pred svetom povolitvah zavpiti, da volitve in zmaga "Ljudske fronte" ne izražajo svobodne odločitve jugoslovanskega ljudstva, ker pač oni - to je tkzv. opozicija - niso udeleženi. -

"Skrinjica brez liste" pomeni odločen, pravočasen in povsem zadosten udarec po tem in takem manevru. Ker imamo tudi skrinjico brez liste, ne bo naših volitev mogel nihče okrekovati, da niso zares svobodne in tajne, pa čeprav hoče reakcija s svojo abstinenco preprečiti njihovo dejansko z zakonom zajamčeno tajnost. Skrinjica brez liste potemtakem seveda ne pomeni nikakršnega "izpopolnjevanja" volilnega zakona, ki je sam ob sebi skrajno demokratičen in svobodoljuben, temveč pomeni kratko in malo preprečitev, da bi reakcionarna manjšina s protidemokratičnim manevrom odvzela našim volitvam značaj njihove tajnosti."

2. "Skrinjica brez liste je potemtakem skrinjica protiljudske in protinacionalne reakcije?"

"Točno. V tretjo skrinjico bo krogljico spustil tisti, ki je proti demokratičnim in proti nacionalnim pridobitvam osvobodilne borbe, ki je proti enakopravnosti jugoslovanskih narodov, ki je proti agrarni reformi, ljudski demokraciji, republiki itd., skratka tisti, ki je za starojugoslovanski sistem zatiranja, tujega vmešavanja v naše suverene nacionalne in državne zadeve, brezobzirnega socialnega izkoriščanja, fašističnih diktatur in kraljevske tiranije."

3. "Zakon o izpremembah in dopolnilu zakona o volitvah narodnih poslancev je torej demokratična obramba svobode in pomembnosti ljudskega odločevanja?"

"Vsekakor. Primer "skrinjice brez liste" je v vsej zgodovini redek, skoraj edinstven primer, kako ljudskodemokratični režim vkljub protidemokratičnim manevrom reakcionarne manjšine zajamči svobodno ljudsko odločitev. Ta poteza nove Jugoslavije izvira predvsem iz naše globoke vere v naše ljudstvo in njegove sile. Mi namreč niti najmanj ne dvomimo, da se bo naše ljudstvo znalo odločiti v svojo, v ljudsko korist." -

Z uvedbo "skrinjice brez liste" hočejo Titovi komunisti dati svojim volitvam videz demokratične svobode. Toda vsi vemo, da je to samo izredno zvita in pretkana poteza s katero bi radi zlasti pred zunanjim svetom prikrili strašni volilni teror, ki v Titovini vidi.

Zanimivo, kaj?

"Daily Telegraph" je prinesel 20.9.t.l. tole poročilo svojega tržaškega dopisnika: "Titovi jugoslovanski vojaki so prijeli na otoku Brioniju in zaprli 2 častnika in enega vojaka londonskih

Irskih strelcev. To so major Mc Cabe, poročnik Palmer in vojak Stanley, ki pripadajo bataljonu, ki je nastanjen v Pulju. Vsi trije so se v soboto popoldne vozili z jadrnice po morju in se izkricali na prijaznem jadranskem otočku, ki ga na splošno smatrajo še za mnogo lepšega kot Capri. Ker se niso vrnili, so iz Pulja poslali za njimi motorni čoln in letalo, da bi jih našli.

Ker je bilo vse iskanje brez uspeha, je brit. brig. general stopil v stik s krajevnim jugosl. poveljnikom. Ta mu je sporočil, da so vsi trije izstopili na otoku Brioniju, ki da je jugoslovansko ozemlje, in da so zaprti. - 13. korpus pod g. Hardingom, ki ima zase dno Julijsko Benečijo, je to zadevo vzel z vso resnostjo naznanje.

Če-prav na tem ozemlju od 19. avg. ni bilo neredov, vendar obstoji napeto ozračje. Titove čete ne dovolijo brit. vojakom prekoručiti Morganove črte pod nobenim pogojem, med tem ko civilno prebivalstvo lahko hodi sem in tja, kakor se mu zljubi. Vodje slovenskih komunistov v brit. zasedbenem pasu dr. Bevk se izzivalno obnaša napram zavezniški vojaški upravi."

Isti list pa poroča 21. septembra: "Danes so Titove čete od brit. častnika in vojaka izpustile, katere so aretirale in imele zaprte 4 dni. Vzrok, da so izstopili na otoku Brioniju je bil v brezveterju, zaradi katerega niso mogli več jadrati, marveč so morali pristati. Jugoslov. vojaki so jih aretirali in odpeljali na Roko. Danes se je brit. mornariški častnik z motornim čolnom odpeljal na Brioni po zapuščeno jadrnico. Neki jugosl. mornariški častnik mu je dovolil jadrnico odpeljati. Ko pa je bil na tem, da jo odpelje s seboj, je prišla jugosl. vojaška policija in mu ukazala pustiti jadrnico tam, kjer je. Brit. častnik je odgovoril, da mora povelje izpolniti in jadrnico odpeljati. Tedaj so jugosl. vojaki naperili puške. Da bi preprečil nadaljnji incident, je brit. častnik odstopil in se brez jadrnice vrnil v Pulj.

Jaz sem se včeraj z motornim kolesom odpeljal v Pulj po cesti. Brit. vojakom ni dovoljeno nositi orožja. Titovi vojaki so vsa naša vozila ustavili in preiskali. Ko je naše vozilo prišlo v vasico Vicidina, so nas ustavile tri jugosl. straže. Zelo neprijazno so se obnašali do nas in odklonili ponudene cigarete.

Častnik amer. Rdečega Kriza v Pulju mi je pripovedoval, da so včeraj Titovi partizani nasilno odpeljali njegovega pomočnika - po rodu Italijana - iz njegovega stanovanja in mu ranili lobanjo. Za njim ni sledu. Ze okrog 2.000 ital. prebivalcev iz Pulja so Titovi partizani odpeljali v internacijska taborišča. Le okrog 150 se jih je polagoma vrnilo. Vsi ti so zelo shujšani in bolni. Zelo težko je dobiti točna poročila o grozodejstvih jugosl. partizanov."

Barski nadškof proti pastirskemu pismu?

Slov. poročevalec z dne 30. okt. t.l. je prinesel tole vest: "V Starem Baru (Crna gora) je bilo zborovanje Ljudske fronte, ki se ga je udeležilo okoli 4.000 ljudi. Navzoč je bil tudi srbski primas barski nadškof dr. Nikola Dobrošić. Govorila sta generalni major Svetozar Vukmanović in min. notr. zadev Račonja Golubović.

V zvezi s pastirskim pismom katoliških škofov je govzel besedo tudi dr. Dobrošić, ki je izjavil: "Zaradi pokorščine sem se moral udeležiti škofovske konference v Zagrebu 20. sept. Osebnost sem razpravljaj in ostro nastopil proti pastirskemu pismu, ki sem ga opredelil kot izdajalsko dejanje. Nisem ga podpisal, niti nisem dovolil, da bi se čital na področju moje škofije, ker menim, da je naperjeno proti koristim našega ljudstva. Jaz se strinjam z narodno osvobodilnim gibanjem, pastirsko pismo pa je proti ljudstvu." --

Čudno se nam zdi, da komunistično glasilo te svoje pridobitve bolj ne hvali. Do zdaj smo bili vajeni, da se se komunisti o vsakem svojem uspehu na dolgo in široko razpisali in take vesti ob-

javljali v svojih listih z velikimi napisi. To poročilo pa so dali na drugo stran Poročevalca in samo kot drobno vest v en sam stolpec. Imamo vtis, da niti sami ne verujejo v resničnost te svoje izmišljotine, zato je ne upajo napihovati.

STALIN NAJ BI Odstopil? Angleški katoliški tednik "Herald" piše, da je zelo možno, da bo maršal Stalin odstopil kakor hitro bodo podpisane mirovne pogodbe. Boj za nasledstvo bo hud, pravi list, najši kakor ob Ljeningovi smrti, toliko bolj ker med rdečo armado in med komunistično partijo ni pravega soglasja.

ZLOČINCI SKRIPAJO Z ZOBMI. Jugoslovanski poslanik v komisiji Združenih narodov za vojne zločince Radomir Živković je na konferenci te komisije imel govor, v katerem je izjavil, da je delo osrednje registrature za vojne zločince v Parizu pomembno, obenem pa se je razjezil zaradi "pčasnosti, s katero zavezniške vojaške oblasti v Nemčiji in Italiji pošiljajo tej ustanovi potrebne podatke." Povdaril je, da je prav zaradi tega važno delo preizkovalnih komisij za vojne zločince, katere pošiljajo zainteresirane vlade na sovratno ozemlje. "Dočim obstojajo komisije v Nemčiji, zavezniške oblasti se niso dovolile, da bi delovale v Italiji." - Živković se je nadalje zadržal pri vprašanju o izročitvi domačih vojnih zločincev in izdajalcev, ki bivajo na ozemlju, katero je pod nadzorstvom ameriških in angleških oblasti. Povdaril je, da doslej še nihče od njih ni bil izročen. Jugoslovanski zastopnik je zaključil konferenco z besedami, da je za jugoslovansko vlado najvažnejše vprašanje (!!!), kako izboljšati in pospešiti delo zavezniškega aparata za izročanje vojnih zločincev. Tako poročila "Ljudska pravica". - Najvažnejše vprašanje Titove "demokracije" je torej še vedno - klanje političnih nasprotnikov, ki jih mečejo enostavno v koš - vojnih zločincev! Za njih torej ni najvažnejše vprašanje, da narod bos in lačen gre zimi nasproti!

DRAGINJA V TITOVINI. Slov. por. z dne 30. okt. prinaša radni oznik za čevljarke izdelke v Sloveniji. Iz njega je razvidno, kaka draginja vlada v Titovini. Po tem ceniku

je cena gorskih ali smučarskih čevljev 830.--din, samo delo pri šivanjih din 385.--, pri zbitih din 290.-- Visoki moški čevlji iz boksa stanejo din 540.-- samo delo din 295.-- Nizki moški čevlji iz boksa din 540.-- Ženski visoki čevlji iz boksa din 550.-- Če preračunamo Titov dinar v marke (1 RM so zamenjali za 60 par!), dobivamo take cene, da jih tudi najbolj pretirana taborišna črna borza ne doseže. Zraven pa šepomislimo, da so vsakemu prejšnje valute zamenjali le do 5.000 din. - Ubogi ljudje, ki morajo živeti pod komunistično knuto!

PREPOVED POLITIČNIH STAVK V SEVERNI ITALIJI. Zavezniške oblasti so prepovedale vse politične stavke v severni Italiji in sporočile, da bodo organizatorji takih gibanj aretirani.

TA JE PA KREPKA! - Fin. min. Titove Jugoslavije Sreten Žujović je na konferenci žena VII. rajona v Belgradu pribil: "Oni, ki se ponašajo z demokracijo in jo zlorabljajo, bi bilo treba vbiti v glavo, da nimajo pravice imenovati se demokrate. Mi gremo mirni in polnih sredstev naprej, prepričani, da bomo dosegli vse kar nameravamo..." Le, le! Čimbolj krepko bodo zapadne demokracije ušili demokracije, tem prej bodo dosegli vislice!

PREDRZNOST PA TAKA! V Lj. pravici beremo o Grčiji sledečo besedo: "Grčija in Spanija sta si začuda podobni. Franco je zavzel Spanijo s pomočjo italijanskih in nemških oboroženih sil. V Grčiji je sedaj manjšina desničarskih rojalistov na oblasti samo za to, ker se nadaljuje intervencija brit. armade v Grčiji. Dobro znani kolaboracionisti imajo v Grčiji proste roke in pomagajo policiji pri uničevanju "komunističnih zločincev!" - To se v resnici nad vse predrzne obdolžitve angleške politike! Angleži s tiranjem komunistov pač ne ustvarjajo fašizma!